

STEM VOOR VERANDERING

zevenaar
groener
en
socialer

GROENLINKS

verkiezingsprogramma 2018/2022

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Waar staat GroenLinks voor?	4
1. Burgers en de gemeente	7
2. Een groene gemeente	9
3. Wonen in stad en dorp	12
4. Duurzaam vervoer	15
5. Werk en inkomen	17
6. Zorg en de WMO	19
7. Cultuur en educatie	20
8. Sport en recreatie	22
9. Onderwijs	23
10. Veilig thuis en op straat	24
Hoe gaan we dit bereiken?	26

VOORWOORD

GroenLinks Zevenaar gaat voor de verandering om onze mooie ‘nieuwe’ gemeente een groener en socialer gezicht te geven. Groener om ook onze kinderen en kleinkinderen een aangename en gezonde leefomgeving te bieden. Socialer omdat iedereen het verdient zijn kansen ten volle te kunnen benutten en zijn bijdrage aan de maatschappij te kunnen leveren: niet alleen op persoonlijk vlak, maar ook aan de gemeenschap en in de gemeente. Met meer burgerinitiatief en –inbreng en op basis van vertrouwen geloven wij in de kracht van mensen en de maatschappij. Een gemeente van ons allen levert een gemeente voor ons allen op.

Onze gemeente staat voor een grote verandering: het voltooien van de fusie met de oude gemeentes Zevenaar en Rijnwaarden. Het wordt een uitdaging en een kans voor bestuur en organisatie om er één mooie en sterke gemeente van te maken.

Met de Gelderse Poort, de aansluiting met Montferland en de Rhederlaag heeft Zevenaar een geweldig recreatief potentieel. Met de ligging aan belangrijke doorvoerwegen tussen de Randstad en Duitsland, de nieuwe aansluiting Zevenaar-Oost op de A12 en de mogelijke doortrekking van het Witte Kruis zijn er volop mogelijkheden voor een duurzame economische ontwikkeling.

Enerzijds zijn er de kansen in onze omgeving die bijvoorbeeld de logistiek en de energie transitie ons bieden. Anderzijds zien wij kansen in lokale, kleinschalige en duurzame economische ontwikkelingen die ook kansen bieden voor de kleine kernen. Kleinschalige (biologische) landbouw met een hoge meerwaarde kunnen op steeds meer belangstelling rekenen.

Daarbij moet ook de noodzakelijke bereikbaarheid wel gegarandeerd worden. Sluiting van de oprit Griethse Poort bijvoorbeeld, kan leiden tot overmatige overlast op de Arnhemseweg en is een ongewenste ontwikkeling.

Wij staan niet alleen voor de ‘grote’ zaken als economische ontwikkelingen en een duurzame samenleving. Met en voor bewoners staan wij voor een gezonde, prettige en sociale leefomgeving. Met zorg voor elkaar en met oog voor elkaar. Wijkgericht, dorpsgericht met ruimte (en budget) voor eigen initiatieven.

Via een positieve inbreng en oog voor de toekomst willen we in de komende raadsperiode onze uitgangspunten, zoals verwoord in dit verkiezingsprogramma, zoveel mogelijk realiseren.

WAAR STAAT GROENLINKS VOOR

Een duurzame toekomst

De wereld en dus ook Zevenaar/Rijnwaarden staat voor de uitdaging een veilige, schone en leefbare toekomst na te laten aan onze kinderen en kleinkinderen. Daar zetten we volop op in. Wij willen een wezenlijke bijdrage gaan leveren aan de klimaatverandering door in te zetten op een energieneutrale gemeente, zorgen voor zo min mogelijk vervuiling door optimale afvalscheiding en door ons in te zetten voor een lokale en waar mogelijk duurzame economie.

Daarbij zien wij een belangrijke rol weggelegd voor het MKB, de motor van de lokale economie. Met voorlichting en faciliteren willen wij het MKB stimuleren om een grote slag te maken in maatschappelijk verantwoord ondernemen. Door energiebesparingsmaatregelen te nemen en daarmee innovatie en concurrentiekracht te bevorderen. Door de waarde van mensen met een arbeids handicap te waarderen. En door hun band met buurt en gemeenschap te versterken voor meer draagvlak en waardering.

Voor een duurzame toekomst blijft een goede bereikbaarheid van wezenlijk belang.

Wij kiezen voor het stimuleren van andere vervoersvormen dan de auto. Onder het motto 'de auto als het niet anders kan' zetten wij ons in voor het verbeteren van de alternatieven: beter openbaar vervoer en betere fietsverbindingen. En daar waar autoverkeer onvermijdelijk is, zal het moeten leiden tot zo min mogelijk overlast. Als een extra (rond)weg een uitkomst kan bieden, staan wij daar ook voor open

Iedereen is belangrijk

In Nederland staan teveel mensen aan de kant. Mensen die graag willen meedoen in de maatschappij, maar die dit niet zelfstandig kunnen of de kans niet krijgen. Meedoen in de maatschappij levert voor mensen in onze ogen een meerwaarde op.

Daarbij moet het wel gaan om stimuleren en kansen bieden. Wij investeren liever in mensen. Liever een opleiding bieden dan een zinloze sessie papierprikken in het plantsoen. Liever iemands schulden snel aanpakken dan een gezin in de armoede laten aanmodderen en de situatie uit de hand te laten lopen.

Inwoners worden gemiddeld steeds ouder en zijn voor zorg steeds meer aangewezen op de gemeente. De zorg die de gemeente moet bieden blijft een aandachtspunt. Natuurlijk blijft het betaalbaar houden van de zorg een aandachtspunt, maar maatwerk moet in uitzonderingen in grensgevallen mogelijk blijven.

Onze jeugd is onze toekomst. Hun toekomst, maar ook onze toekomst.

Onze gemeente gaat over hun onderwijs en hun zorg. De jeugdzorg begint met name voor de complexe jeugdzorg een zorgenkindje te worden. Wij willen dit niet alleen op gemeentelijk niveau, maar ook op landelijk niveau aanpakken.

Wij staan voor een gemeente die snel en adequaat reageert op de problemen waar de inwoners mee te maken krijgen. Kortom: wij staan voor een sociale gemeente die staat voor zijn inwoners.

Open, eerlijk en toegankelijk

Wij staan voor een open en eerlijke politiek. Geen besloten vergaderingen van de raad / commissie, tenzij het personen of zwaarwegende economische belangen van de gemeente betreft.

We hechten grote waarde aan de toegankelijkheid van de gemeente, het college en de politiek. Internet speelt daar een belangrijke rol in en we zien een meerwaarde in de online bereikbaarheid en zichtbaarheid van de gemeente. Maar de mens mag niet vergeten worden: 'het loket' moet voor iedereen bereikbaar zijn zonder barrières. Dus ook zonder online afspraak naar de gemeente kunnen, publicaties in de kranten behouden en bewoners actiever informeren als er ontwikkelingen in hun buurt plaatsvinden.

Zin in de toekomst

Wij gaan voor een groene, sociale en eerlijke gemeente. Dat doen we niet alleen lokaal. Als landelijke partij met een grote fractie in de Tweede Kamer kunnen we ook de belangen van onze gemeente behartigen in Den Haag. Tot zover onze intenties. Hoe we die concreet gaan vormgeven leest u in het vervolg waar per programmapunt onze standpunten worden verwoord.

1. BURGERS EN DE GEMEENTE

De gemeente is er voor zijn inwoners en laat dat blijken door transparantie, toegankelijkheid en bereikbaarheid. Als iemand een vraag of een probleem heeft, moet duidelijk zijn waar hij/zij bij de gemeente terecht kan. Problemen worden niet vanuit wantrouwen benaderd, maar met een menselijke maat en met begrip voor de situatie. Aan de andere kant moet de gemeente hard optreden en handhaven als de regels moedwillig met voeten getreden worden. Kortom: kordaat optreden waar nodig, coulant bij kleine fouten. Onze speerpunten.

Burgers praten mee

Wij willen burgers zoveel mogelijk medezeggenschap geven. Binnen vooraf duidelijk afgesproken kaders praten inwoners van de nieuwe gemeente mee over het toekomstig beleid. Wat GroenLinks betreft kan dit op elk terrein.

- Wij vinden dat vroegtijdig een informatiebrief naar aanwonenden/ buurtbewoners gestuurd moet worden als er belangrijke ontwikkelingen in hun omgeving in voorbereiding zijn. Hierin worden de burgers niet alleen geïnformeerd, maar ook gewezen op de mogelijkheden van inspraak en bezwaar.

- Medezeggenschap begint met geïnformeerd worden: volledig, tijdig, functioneel. Het is daarbij van belang dat lokale groeperingen zoals bijvoorbeeld wijkraden, belangenorganisaties, cliëntenraden allemaal een juiste plek hebben in het proces.

- Commissievergaderingen worden aangevuld met 'ronde tafel gesprekken', waarin burgers kunnen overleggen met de commissies en raadsleden over geagendeerde en niet-geagendeerde onderwerpen.

Een eerlijke gemeente

- GroenLinks staat voor een open en eerlijk bestuur. Besloten vergaderingen willen wij alleen bij hoge uitzondering toestaan als er persoonlijke of strategische belangen op het spel staan.

- Aanbestedingen zijn eerlijk, openbaar en waar mogelijk met een voorkeur voor lokale ondernemers.

- De werknemers van de gemeente verdienen een eerlijke en respectvolle benadering, ook in tijden van grote veranderingen zoals de aanstaande herindeling.

- Gegevens van burgers zijn veilig. Wij willen meer aandacht voor digitale veiligheid.

- Gegevens van burgers mogen niet op straat komen te liggen.

Toegankelijk en transparant

- Informatie voor burgers moeten in begrijpelijke taal worden gegeven. Voor mensen die de Nederlandse taal niet geheel machtig zijn, moet er ondersteuning komen.

- Datzelfde geldt voor de antwoorden: duidelijke taal en oplossingsgericht.

- Er komt per buurt één aanspreekpunt (lokaal loket) voor hulpvragen aan de gemeente, waarin alle hulpvragen gesteld kunnen worden. Het loket zorgt ervoor dat de vragen in overleg met alle mogelijke hulpverleners opgelost worden.

- De gemeente stimuleert bedrijven hun openbare ruimten toegankelijk te maken voor mensen met een lichamelijke beperking. Voor gemeentelijke gebouwen en gebouwen van gesubsidieerde instellingen wordt dit op korte termijn geregeld.

2. EEN GROENE GEMEENTE

Zevenaar zet in op het versneld halen van de doelen van het Klimaatakkoord. De gemeente neemt hierbij het voortouw door het goede voorbeeld te geven. Daarnaast zetten we in op een ambitieus klimaatprogramma. Dat kunnen we niet alleen, we hebben onze maatschappelijke partners en de bewoners hiervoor nodig. Samen gaan we streven naar zo spoedig mogelijk (uiterlijk 2050, maar indien mogelijk 2035) energieneutraal.

Zevenaar kent een groot agrarisch gebied en land- en tuinbouwbedrijven zijn belangrijke economische en ecologische gesprekspartners als het gaat om een goed agrarisch toekomstperspectief dat wordt gecombineerd met een aantrekkelijke leefomgeving. Natuurlijk omarmen wij kleinschalige biologische initiatieven (zoals de buffelboerderij) die ook een toeristische meerwaarde hebben, maar we staan ook open voor agrarische ontwikkelingen, zolang deze een verbetering betekenen voor de volksgezondheid, het landschap en de milieu-impact. Megastallen en megaboerderijen horen niet in het Liemerse coulissenlandschap thuis.

Zevenaar wordt groen

- Zevenaar is op zijn laatst in 2050 energieneutraal en fossiele brandstofvrij. Nieuwbouwwoningen moeten na 2025 energie neutraal gebouwd worden. Voor huurwoningen moet voor 2020 een verduurzamingsplan door de coöperaties worden opgesteld. Particuliere verhuurders worden gestimuleerd voor 2020 een dergelijk plan op te stellen.

- Groene ruimtes (parken en natuurgebieden) worden versterkt en meer toegankelijk. Er komen betere entrees en wandel- en fietsroutes naar het buitengebied en de groene ruimte. Dit stimuleert het toerisme en verhoogt de aantrekkelijkheid van Zevenaar voor recreatie en toerisme.

- De gemeente versterkt het Energieloket voor burgers. Hierin kunnen burgers objectief en vrijblijvend advies krijgen hoe zij kosten en energie kunnen besparen.

- We gaan in overleg met het MKB hoe we de Wet Milieubeheer op korte termijn gaan uitvoeren. In deze wet worden bedrijven verplicht energiebesparingsmaatregelen uit te voeren die binnen 5 jaar lonend zijn.

- De gemeente gaat in overleg met de winkeliers om verkoop van bestrijdingsmiddelen die schadelijk zijn voor bijen te stoppen.

- Walstroom voor de binnenvaart wordt verplicht.

Het goede voorbeeld

- Gemeenteauto's worden waar mogelijk elektrisch. Vrachtwagens gaan, als ze afgeschreven zijn, rijden op biogas of LNG of worden indien mogelijk elektrisch.

- Op alle gemeentelijke gebouwen komen, waar nuttig en mogelijk, zonnepanelen. Alle mogelijkheden voor energiebesparing die binnen redelijke termijn rendement opleveren worden onderzocht en doorgevoerd.

- LED straatverlichting wordt de standaard. Waar mogelijk worden armaturen eerder vervangen.

- Zevenaar wordt op korte termijn een Fair Trade gemeente. Hiermee geeft de gemeente niet alleen het goede voorbeeld door zo veel mogelijk Fair Trade te handelen,

maar stimuleert zij inwoners en bedrijven om hetzelfde te doen.

- Zevenaar krijgt een duurzaam inkoopbeleid. We willen dat ook het gezamenlijke Liemerse inkoopbeleid van de RID in samenwerking met de overige Liemerse gemeenten duurzaam wordt.

Afval is grondstof

- Zevenaar kiest voor een afval ophaalsysteem dat zoveel mogelijk reststoffen oplevert zonder de burger met onnodige kosten op te zadelen. Afval scheiden moet lonend zijn.

- Herbruikbaar afval (zoals tuin- en GFT-afval) inleveren bij het aanbiedstation wordt gratis.

- Overlast door houtrook door particuliere haarden en vuurkorven willen we tot een minimum beperken door mensen voor te lichten over verantwoord stookgedrag. Veel overlast wordt veroorzaakt door het stoken van geschilderd hout en (geïmpregneerd) tuinhout. We zorgen ervoor dat dit gratis is aan te bieden om dit milieu-verantwoord te laten verwerken.

De buurt helpt mee

- Buurtinitiatieven voor een mooiere en/of groenere buurt worden ondersteund.
- Het aantal openbare prullenbakken wordt uitgebreid. Hiermee wordt zwerfafval voorkomen.
- Mensen met verwaarloosde tuinen worden gestimuleerd deze aan te pakken. Hiermee wordt verloedering van de buurt voorkomen. Dit verhoogt tevens het gevoel van veiligheid.
- Wijken worden gestimuleerd om buurttuinen te realiseren: stukken openbaar groen die door de buurt worden omgevormd (en onderhouden) in publieke tuingebieden.

Gezonde landbouw

- Biologische en kleinschalige landbouwbedrijven worden gestimuleerd.
- Megastallen worden niet toegestaan.
- Wij maken afspraken met de agrarische sector om het gebruik van landbouwgif tot het minimum te beperken en op termijn af te schaffen.

- De gemeente gaat handhaven op teveel uitstoot van vervuilende stoffen en fijnstof. Niet alleen bij agrarische bedrijven, maar bij alle bedrijven.

3. WONEN IN STAD EN DORP

Zevenaar kent, als regionale centrumgemeente, gelukkig veel voorzieningen. Een theater, een museum, een zwembad, een aantrekkelijke markt en een aantrekkelijk centrum. Dat maakt Zevenaar een aantrekkelijke vestigingsgemeente. Ook voor de omliggende dorpen: die hebben die mogelijkheden dicht bij huis. Dat willen we zoveel mogelijk behouden, daar zo nodig in investeren en, waar het dreigt te verdwijnen, zoeken naar alternatieven.

Het is lastig in Zevenaar een betaalbaar huurhuis te vinden. De wachtlijsten zijn lang en de gevraagde huurprijs vaak hoog, zeker voor starters en jongeren. Extra aandachtspunt is, na de invoering van passend wonen, 'betaalbare' commerciële huurwoningen voor mensen die net bovenmodaal verdienen. GroenLinks kiest voor inzetten op 'woningen op maat': en woningbouw die is gebaseerd op (toekomstige) vraag en niet op winstmaximalisatie voor ontwikkelaars.

Wonen in Zevenaar

■ Een betaalbare woning vinden is voor veel mensen een probleem. Niet alleen voor mensen die het niet breed hebben, maar voor een steeds grotere groep inwoners.

Voor nieuwbouw dient daarom het percentage sociale en goedkope particuliere huurwoningen sterk toe te nemen. Desnoods ten koste van het aantal 'dure' koopwoningen.

■ Zevenaar zorgt voor een prettige en veilige leefomgeving. Veilig kunnen fietsen, veilig en dichtbij kunnen spelen en voldoende sociale ontmoetingsplekken zijn daarvoor essentiële voorwaarden. Daar gaat de gemeente, als het aan ons ligt, voor zorgen. Bij de inrichting van de wijken staan de bewoners centraal en worden daarbij betrokken.

■ Zevenaar zorgt in samenwerking met de ondernemers en de vastgoedeigenaren voor een uitnodigend en sfeervol winkel- en horecacentrum met in de toekomst op elkaar afgestemde keuzes voor energieverbruik en duurzaamheid.

Leven in de dorpen

■ In de dorpen dient voldoende nieuwbouw gerealiseerd te worden voor jongeren die er willen blijven of er zich willen vestigen. Hierbij kijken we ook naar leegstaande (winkel- en kantoor) panden als snelle en effectieve invulling.

- Verenigingen zijn van cruciaal belang voor de dorpen. Zij bevorderen de gemeenschapszin en vormen de eigenheid van de dorpen. De gemeente stimuleert onderlinge samenwerking tussen de verenigingen, waardoor hun waarde en slagkracht vergroot worden.

- Heel de gemeente Zevenaar (inclusief de buitengebieden) krijgt, als het aan ons ligt, de beschikking over snel internet, bij voorkeur via glasvezel. De gemeente gaat hiervoor met de aanbieders en inwoners in gesprek. Bewonersdeelname en draagvlak spelen hier natuurlijk wel een rol in.

- Wij zetten in op het behoud van de dorpsschool.

Wonen als nieuwkomer

- Zevenaar staat open voor vluchtelingen en mensen met een recente verblijfsvergunning.

- Nieuwe inwoners worden ondersteund met extra begeleiding en goed taalonderwijs. Hierbij richt de aandacht zich met name op de kinderen.

- Nieuwe inwoners worden actief begeleid naar werk, waar mogelijk naar een reguliere baan.

- Nieuwkomers zijn welkom in de krimpgebieden. Nieuwe jeugd betekent nieuw leven voor verenigingen en scholen.

- Huisvesting van nieuwkomers met voorrang mag niet tot langere wachtlijsten voor onze eigen bewoners leiden. Er zullen nieuwe woningen moeten worden gebouwd eve invulling.

Groene wijken

- Plantsoenbeheer en groeninrichting worden diervriendelijk. Niet alleen voor bijen en vlinders, maar ook voor kikkers, vogels en egels.

Overlast van steenmarters wordt door voorlichting beperkt.

- Er komt een opruimplicht voor hondendrollen. Dit gaat actief gehandhaafd worden.

- Speelgebieden worden afgeschermd van hondenlosloopgebieden.

■ De Gimbornhof krijgt de functie van stadspark met een open entree. Ook de entree van het Freulebos wordt toegankelijker. Beide parken worden een beschermd gemeentelijk stadspark. Indien mogelijk krijgt ook het landgoed deze status.

Duurzaam wonen

■ Nieuwbouwwoningen worden, indien mogelijk, zonder gasaansluiting gebouwd.

■ Nieuwbouwprojecten worden waar mogelijk en rendabel verplicht voorzien van zonnepanelen.

■ Zevenaar komt met partners tot een nieuwe zonnepaneelactie en met uitgebreide duurzaamheidsleningen.

■ Er komt in Zevenaar ruimte voor de bouw van alternatieve woonvormen zoals kangoeroewoningen, tiny houses, etc.

4. DUURZAAM VERVOER

Bereikbaarheid is een voorwaarde voor ieder woongebied, of het nu een dorp of de stad is. Maar bereikbaarheid brengt ook nadelen met zich mee: onveiligheid, geluids- en stankoverlast en vertragingen. Wij zetten daarom in op meerdere opties, oplossingen voor de korte en lange termijn. Op de korte termijn gaan we het fietsgebruik faciliteren door betere fietsenstallingen, meer vrije fietspaden en -stroken en zoeken naar mogelijkheden voor meer snelfietsroutes. Het OV moet met name in de dorpen verbeterd worden. Zevenaar gaat zich daarvoor inzetten. Noodzakelijk autoverkeer (wat o.a. het gevolg is van een forensengemeente) veroorzaakt onvermijdelijke overlast. Wij streven naar het verminderen en spreiden van de overlast. Het doortrekken van de A15 heeft veel consequenties voor het lokale verkeer. Wij volgen de ontwikkelingen kritisch.

Fietsverkeer wordt serieus genomen

- GroenLinks stimuleert fietsen en het gebruik van openbaar vervoer.
- Wij staan voor nieuwe snelfietsroutes, o.a. naar Lobith en Doesburg.

- Wij willen meer en betere fietsenstallingen, met name in het centrum van Zevenaar en bij winkelcentra.

- Fietsonveilige punten, zoals op de parkeerring, worden aangepakt.

Openbaar vervoer

- De buurtbus is en blijft belangrijk voor de bereikbaarheid van de dorpen. In samenspraak met de organisatie gaan we kijken of de dienstverlening verbeterd kan worden.

- De lange wachttijden bij overwegen zijn op ons drukke spoor soms onvermijdelijk. Toch willen we gaan kijken of deze op verantwoorde wijze verkort kunnen worden.

- Station Zevenaar Oost met bijbehorende bus- en P+R-voorziening moet zo snel mogelijk open.

- Er moet een ruime gratis parkeergelegenheid komen bij het station, bij voorkeur gereserveerd voor OV-reizigers.

De auto blijft onmisbaar

- En op termijn: de elektrische auto blijft onmisbaar.
- Doortrekken van de A15 mag niet leiden tot een verkeersinfarct of ernstige hinder/gezondheidsklachten. De Griethse Poort moet daarom open blijven of na evaluatie weer heropend worden.
- Er komen meer laadpalen in Zevenaar, ook in de dorpen.
- Vrachtverkeer door de Dorpsstraat in Babberich moet worden geweerd, desnoods met een verbod.
- Bij verkeersoplossingen kijken we vooral naar veiligheid en het voorkomen van overlast. Een langetermijnvisie en prioriteitstelling zijn hierbij wel van belang.

Parkeren in Zevenaar stad

- De gemeente moet het goede voorbeeld geven: zorgen voor voldoende parkeergelegenheid bij het gemeentehuis. Zeker nu er ontwikkelingen zijn met nieuwe functies in Hal 12 (RSD, culturele instellingen)

dienen de parkeermogelijkheden uitgebreid te worden.

- Gebieden met betaald parkeren en vergunningparkeren mogen alleen met goede onderbouwing en steun van bewoners uitgebreid worden.

5. WERK EN INKOMEN

Werken betekent voor mensen een belangrijke meerwaarde. Meedoen in de maatschappij is goed voor de eigenwaarde, de persoonlijke ontwikkeling en voor de sociale contacten. Dat geldt zowel voor betaald als voor onbetaald werk.

Natuurlijk ziet GroenLinks Zevenaar mensen graag op hun eigen benen staan, maar wij willen mensen die dit niet lukt niet in de kou laten staan. Zeker voor deze groep gaat de gemeente zich inzetten, uitgaande van de goede wil van de mensen en op basis van vertrouwen.

Betaald en onbetaald werk

- Werkgelegenheid in de buurt zorgt voor een aantrekkelijke gemeente. De gemeente stimuleert bedrijven om zich in Zevenaar of De Liemers te vestigen. Hierbij richt de gemeente zich op het MKB in de duurzame sector. Er komt extra aandacht voor de werkgelegenheid voor lager opgeleiden.

- Zevenaar gaat zich inzetten voor het opleiden van technisch personeel en personeel in de zorg. In deze regio is daar veel werk in en daarmee kunnen we jongeren binden. Bovendien is beschikbaarheid van

goed opgeleid personeel een vestigingsargument voor (technische) bedrijven.

- Werken met behoud van uitkering mag niet ten koste gaan van reguliere banen. Reïntegratietrajecten en werkervaringsplaatsen worden, als het aan GroenLinks Zevenaar ligt, niet permanent opgevuld.

- Onbetaald werk is soms onbetaalbaar. Zevenaar zet zijn vrijwilligers in het zonnetje.

- Zevenaar zet bij aanbestedingen volop in op Social Return: het in dienst nemen van mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Leven van een uitkering

- Het overgrote merendeel van de mensen zit niet vrijwillig in de bijstand. Velen zijn door het verleden in deze situatie beland en zien geen reële kansen hier uit te komen. Het werkt beter mensen kansen te bieden dan ze te dwingen tot zinloze activiteiten en acties. Wij zijn daarom voor een experiment met een basisinkomen, waarbij mensen gestimuleerd en geactiveerd worden maatschappelijk mee te gaan doen, in welke vorm dan ook.

■ Mensen maken fouten, bewust maar vaker onbewust. Onbegrijpelijke procedures en formulieren werken die fouten in de hand, evenals onvoorziene omstandigheden. De RSD moet uitgaan van vertrouwen. Niet “schuldig en gekort totdat u het tegendeel heeft bewezen”, maar “wij constateren een manco en legt u dit even uit”. Bij aange- toonde fraude dienen ook consequent pas- sende maatregelen te worden genomen.

Schulden en schuldhulpverlening

■ Mensen in de bijstand hebben het niet breed. Schulden zijn hier niet alleen een gevolg van, maar vaak de oorzaak. Klanten van de RSD worden daarom actief geïnfor- meerd over de mogelijkheden die er zijn bij betalingsproblemen. De gemeente zet hierbij ook belangrijke instanties (coöperaties, ziek- tekostenverzekeringen en nutsbedrijven) in om mensen met betalingsachterstanden te informeren.

■ Schulden lopen vaak snel op als er niet wordt ingegrepen. Wachtlijsten voor de schulphulpverlening zijn daarom onaccep- tabel.

■ Inkomensondersteuning voor mensen die leven van een minimuminkomen wordt

verbeterd. Niet alleen door het verruimen van de regelingen, maar ook door mensen actief te helpen met het aanvragen en omgaan met toeslagen.

■ Niet-gemeentelijke initiatieven zoals de Stichting Leergeld worden door de gemeente ondersteund.

Participatiewet en verplicht vrijwilligerswerk

■ De participatiewet is in de ogen van GroenLinks Zevenaar een wet die in veel gevallen zijn doel voorbij schiet. Zinloos en niet op niveau bezig zijn om arbeidsritme op te doen zal niemand helpen om sneller een baan te vinden. De kans bestaat eerder dat men dit als dwangarbeid of taakstraf ervaart. Participatiewerk moet daarom zinvol en pas- send zijn en bijdragen aan de ontwikkeling van de baankansen. Mensen moeten inspraak krijgen in de keuze van de aange- boden werkzaamheden, waarbij zowel bij het aanbod als bij de keuze van de partici- pant, rekening wordt gehouden met oplei- ding, werkervaring en mogelijkheden van de betrokkene. Participatie bereik je met het vergroten van kansen door scholing en bege- leiding. De mogelijkheden voor scholing worden uitgebreid.

6. ZORG EN DE WMO

Nederland vergrijst snel en Zevenaar vergrijst sneller dan de gemiddelde vergrijzing in Nederland. Mensen worden steeds ouder en de jongeren trekken nog steeds weg uit onze gemeente. Dat is een gegeven waar de gemeente op moet inspelen. In de nabije toekomst zal een groter beroep op de gemeente gedaan worden op het zorgaanbod. Zevenaar dient daarop in te spelen door voldoende geld te reserveren en een buffer in te bouwen (te behouden) voor deze extra zorgvraag. Om de kosten betaalbaar te houden wordt het van belang zorgvragen zorgvuldig te beoordelen. Een persoonlijk gesprek met als uitgangspunt “Wat heeft u echt nodig en kunnen wij meedenken met een creatieve oplossing?” werkt beter dan een gesprek met een bezuinigingspercentage als doelstelling.

Thuiszorg

- Verlaging van de zorgkosten mag niet ten koste gaan van het zorgpersoneel. Voor hulp-in-de-huishouding gaan we het landelijk geadviseerde tarief aanbieden en selecteren we op kwaliteit.

- Alfahulpen (zzp'ers in de thuiszorg) zijn en blijven verboden. Zodra een aanbie-

der hier toch gebruik van maakt, wordt het contract ontbonden.

Jeugdzorg

- De jeugd mag niet de dupe worden van problemen met de financiering van de zorg. Wij zullen dit scherp in de gaten houden en waar nodig aan de bel trekken.

- Het verkrijgen van noodzakelijke complexe jeugdzorg moet eenvoudiger worden. Voor zowel de aanvrager als de zorgverlener. Wij gaan ons hiervoor zowel lokaal als landelijk inzetten.

Mantelzorg

- Mantelzorg overkomt je, is liefdewerk, maar kan ook zwaar zijn. Veel mantelzorgers voelen zich overbelast. De gemeente ondersteunt mantelzorgers in het aanvragen van extra hulp of ondersteuning en bij het regelen van mantelzorgvakanties.

- Het mantelzorgcompliment krijgt een ruimere invulling die meer op de persoonlijke behoefte van de mantelzorgers inspeelt.

7. CULTUUR EN EDUCATIE

Kunst en cultuur zijn in alle opzichten een aanvulling voor het leven, voor de mensen en voor de gemeente. Of het nu een optreden tijdens het muziekfestival betreft of een bezoek aan het theater of het Liemers Museum. Of de slagwerkgroep in de carnavalsoptocht en de muziekvereniging bij de intocht van Sinterklaas. Zevenaar, als centrumgemeente, heeft aan culturele activiteiten prioriteit gegeven. Zevenaar Muziekstad is uitgegroeid tot een scala aan evenementen, het festival 'Buitenblik aan de Breuly' is een succesvol initiatief en 'ons' theater en museum vormen een vaste meerwaarde. De dorpen profiteren mee in de vorm van lokale exposities en activiteiten.

De combinatie van cultuur met educatie verdient aandacht. Deze combinatie versterkt het draagvlak en de kracht van culturele instellingen.

Versterken culturele meerwaarde

■ Culturele instellingen worden gebundeld in HAL12, de voormalige fabriekshal naast het gemeentehuis. Dit levert niet alleen een versterking van de culturele en educatieve functies op, maar levert tevens een zinvolle en concrete invulling voor Hal12

op. De voorzieningen worden hierdoor beter bereikbaar met het openbaar vervoer.

■ Zevenaar Muziekstad blijven we ondersteunen.

■ Culturele activiteiten die georganiseerd worden door derden (zoals BuitenBlik) gaan of blijven wij faciliteren.

Processies en schuttersbijeenkomsten

■ Ons katholieke erfgoed is uniek in Nederland. De gemeente faciliteert en ondersteunt de organisatie van processies.

■ Schutterijen zijn onderdeel van onze eigen cultuurhistorie. De gemeente overlegt met de schutterijen hoe zij hun tradities kunnen behouden. Meedenken en flexibel optreden is hiervoor een voorwaarde.

Educatie is meer dan school alleen

■ Hoe natuur, milieu en mensen zich tot elkaar verhouden leer je alleen maar door te ervaren en te doen. De NME vervult daarin een belangrijke functie en moet minimaal op het huidige niveau kunnen blijven functioneren.

- Omgang met dieren leer je in de kinderboerderij. De kinderboerderij op Rosorum krijgt voldoende middelen en ondersteuning om zijn voortbestaan op lange termijn te garanderen.

8. SPORT EN RECREATIE

Een gezonde vrijetijdsbesteding is goed voor de samenleving. Of het nu gaat om meer bewegen of lekker ontspannen, het levert een betere volksgezondheid en werkgelegenheid op. Sportverenigingen zijn voor hun plek en accommodatie vaak afhankelijk van de gemeente. Daar gaat, als het aan GroenLinks ligt, de gemeente verantwoord mee om. Giftig kunstgras hoort daar niet bij. Net als kinderen die ver moeten fietsen naar hun sportveld. Naast scholen zijn ook de sportvoorzieningen het behoud van het dorp.

Veilig sporten

- Giftige kunstgrasvelden worden zo snel mogelijk vervangen.
- Illegaal parkeren op parkeerterreinen van sportclubs wordt streng gehandhaafd.

Stimuleren van de breedtesport

- Een zwembad in de buurt is een belangrijke voorziening. Het zwembad in Lobith mag niet verdwijnen.

- Bij het privatiseren van de (laatste) sportaccommodaties mogen leden niet de dupe worden. Achterstallig onderhoud moet voor privatisering opgelost of gecompenseerd worden.

- Er komen openbare fitnessstoestellen in parken en de openbare ruimte.

- In de parken en dorpen komen openbare fitnessbanen: uitdagende natuurspaden met (natuurlijke) hindernissen en uitdagingen.

9. ONDERWIJS

Goed onderwijs is in de ogen van Groen-Links alleen mogelijk in een gezond onderwijsgebouw. Hiervoor is de gemeente verantwoordelijk. Prioriteit bij vervangende nieuwbouw dient te worden ingegeven door noodzaak en niet door politieke prioriteiten of andere belangen.

Integratie van functies verhoogt de kwaliteit van onderwijs en de ontwikkeling van het kind. IKC's (Integrale KindCentra) worden de standaard bij herhuisvesting van het onderwijs.

Schoolgebouwen

■ De schoolgebouwen aan de Platanenlaan (Lindehage en Kofschip) worden zo spoedig mogelijk vervangen door nieuwbouw met minimale onderhouds- en gebruikskosten. Dat betekent dat ze ook aan de hoogste duurzaamheidseisen gaan voldoen. Dat geldt natuurlijk ook voor nog komende renovatie- en nieuwbouwprojecten voor andere scholen.

■ Speelpleinen krijgen een groen en natuurlijk karakter. Bij voorkeur komen er in samenwerking met de NME natuurlijke ontdekkingsplekken, waar mogelijk gecombineerd met een speelbos.

Verzuim- en uitvalbegeleiding

■ De gemeente gaat sterk acteren op verzuimbegeleiding om uitstroom van leerlingen zonder diploma te voorkomen. De insteek wordt gebaseerd op gesprekken en vertrouwen, waarbij extra aandacht wordt gegeven aan eventuele andere onderliggende problemen. Sancties worden alleen opgelegd indien er sprake is van onwil of bewust verzuimgedrag.

10. VEILIG THUIS EN OP STRAAT

Iedereen wil zich veilig voelen op straat en thuis. Gelukkig is Zevenaar een relatief veilige gemeente. Dat willen wij minimaal behouden: liever één van de veiligste gemeenten, dan één van de goedkoopste gemeenten. Daarbij speelt tevens de beleving van veiligheid een grote rol. Zevenaar legt in de inrichting van de openbare ruimte de nadruk op de veiligheidsbeleving.

Daarnaast is voorkomen beter dan genezen: misdaadpreventie krijgt prioriteit bij wijk- en jongerenwerk. Met een positieve aanpak voorkomen we dat baldadig of asociaal gedrag gaat leiden crimineel tot gedrag. Dat neemt niet weg dat handhaving prioriteit moet krijgen, waarbij de nadruk komt te liggen op het verhogen van de pakkans.

Criminaliteit aanpakken

■ Zogenaamde ‘kleine criminaliteit’ zoals inbraken, brandstichting en fietsen-, winkel- of autodiefstal hebben vaak grote impact op de slachtoffers. Aangifte en opsporing van daders dient serieus te worden genomen. Als grensgemeente zijn we extra kwetsbaar. Wij gaan voor meer prioriteit bij het aanpakken van ‘grensoverschrijdende’ criminaliteit in onze regio.

■ De wijkagenten kennen de mensen en de wijk. Het zijn niet alleen de ogen en oren van de opsporingsdiensten, het zijn ook de aanspreekpunten voor bewoners die problemen kunnen signaleren en oplossen voor ze uit de hand lopen. Wij willen het aantal wijkagenten uitbreiden en de contacten met de gemeente (bijvoorbeeld voor het inzetten van mediation of buurtbemiddeling) versterken.

■ In Zevenaar is ruimte/markt voor een coffeeshop. GroenLinks wil een gedoogvergunning voor één coffeeshop voor verkoop van softdrugs toestaan. Illegale straathandel (met alle risico's van dien) wordt hiermee teruggedrongen.

■ De BuurtApp wordt actief gepromoot.

Veilig op straat

■ Het centrum van Zevenaar moet weer een aantrekkelijk en prettig wandelgebied worden, ook 's avonds. Het Raadhuisplein en Muldershof verdienen een nieuwe groene invulling met extra straatverlichting. Donkere steegjes worden aantrekkelijk ingericht.

■ 30 km zones worden de standaard. 50 km/uur wordt alleen toegestaan op de invalswegen.

- Schoolroutes worden waar mogelijk op termijn voorzien van vrijliggende fietspaden. In Aerdt en Spijk heeft dit, gezien de gevaarlijke situatie, hoogste prioriteit.

Veilig thuis

- Als het misgaat, dienen hulpdiensten tijdig aanwezig te kunnen zijn. Aanrijtijden van ambulances en brandweer dienen minimaal binnen de wettelijke normen te vallen. Ook in de dorpen.

- De huisartsenpost en de Eerste Hulp-post moeten in Zevenaar blijven.

Regels en handhaven

- Controles van bedrijven moeten praktisch en pragmatisch zijn. Bedrijfsbezoeken moeten de hoogste prioriteit krijgen.

- Burgers, medewerkers en handhavers krijgen een signalerende functie. Voor onveilige situaties komt er een meldpunt. Alle ongelukken (en bijna-ongelukken) worden hier zoveel mogelijk geregistreerd. Hiermee krijgt de gemeente een instrument in handen waarmee zij actief gevaarlijke situaties kan verbeteren.

HOE GAAN WE DIT BEREIKEN?

Laten we reëel blijven: GroenLinks zal alleen geen meerderheid in de raad halen. Toch denken we veel punten uit ons programma te kunnen realiseren. Omdat onze plannen toekomstgericht zijn en niet voortkomen uit kortetermijndenken en –successen.

Sommige ideeën zullen direct op sympathie van andere partijen kunnen rekenen, andere ideeën zullen meer tijd en overtuigingskracht nodig hebben. En veel plannen zijn nu nog niet politiek haalbaar, maar geven wel onze ambitie aan: een schonere en socialere toekomst, een wereld waarin welzijn minstens net zo belangrijk is als welvaart. Voor nu en voor onze volgende generaties.

Kortom: een wereld waarin de toekomst centraal staat.

Daarvoor zal de maatschappij moeten veranderen en GroenLinks staat voor die verandering. GroenLinks Zevenaar voorop.